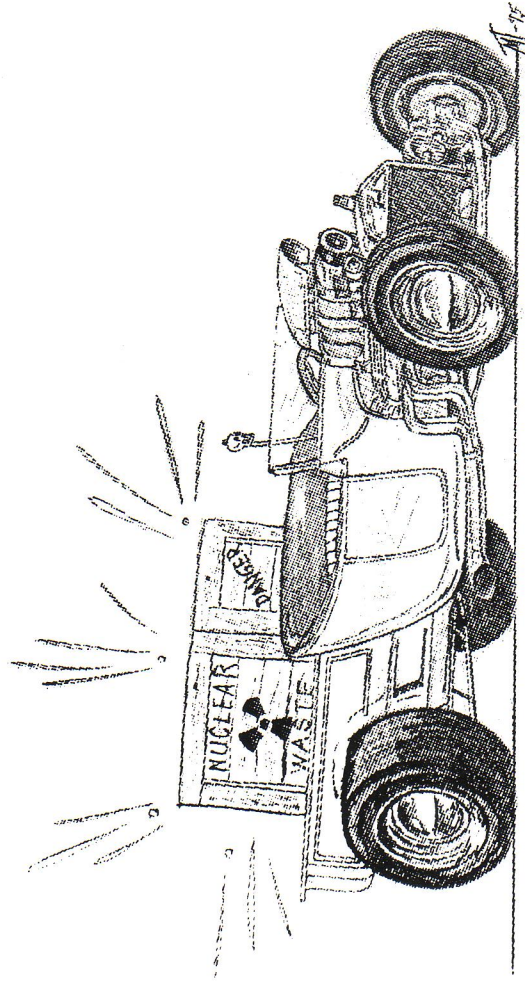
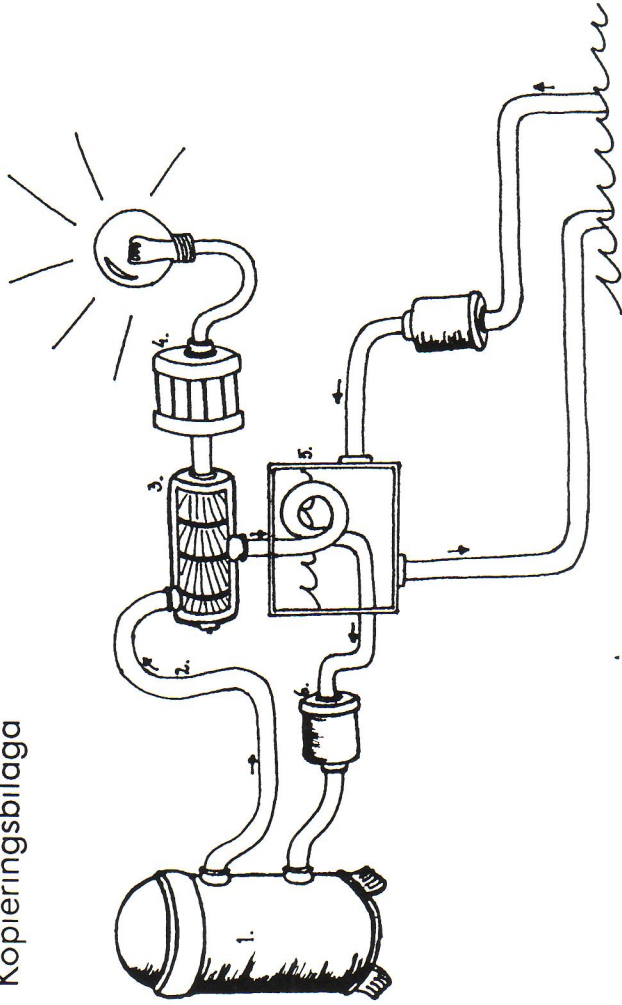

Русский алфавит

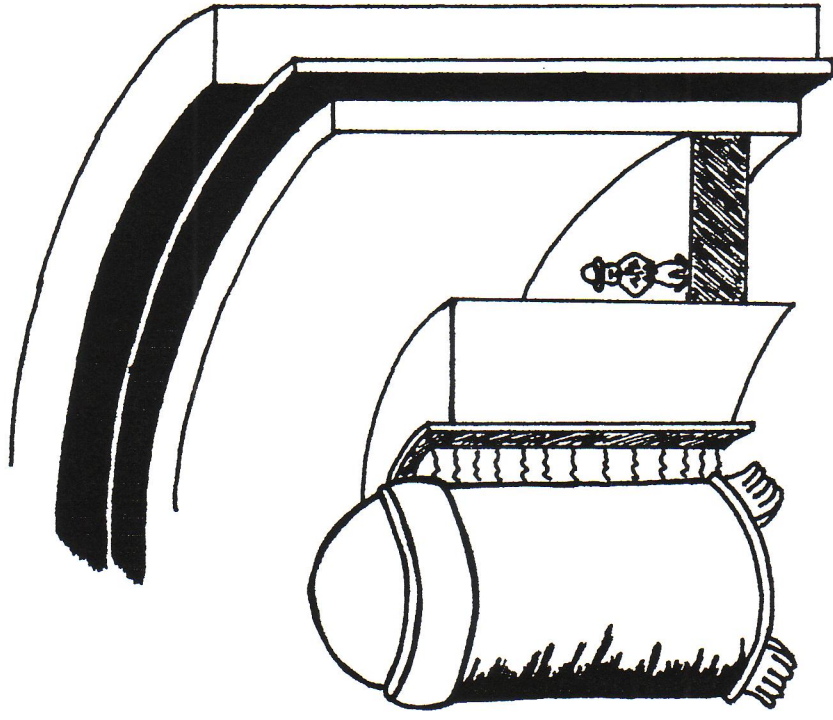
Bokstav	Heter på ryska	Uttalas	Skrivs på svenska
А	а	[ʌ] hått	a
Б	бэ	[b] bord	b
В	вэ	[v] vän	v
Г	гэ	[g] god	g
Д	дэ	[d] den	d
Е	йэ	[e], [je] se, ger	/j/e
Ё	йо	[ɔ], [ɔ] får, yoghurt	/j/o
Ж	жэ	[ʒ] tonande sje-ljud	zj
З	зэ	[z] tonande s-ljud	z
И	и	[i] fin	i
Й	и краткое (kort i)	[j] jord	j
К	ка	[k] kom	k
Л	эль	[l] l-ljud	l
М	эм	[m] kom	m
Н	эн	[n] vän	n
О	о	[ɔ] får	o
П	пэ	[p] präm	p
Р	эр	[r] rysk	r
С	эс	[s] rysk	s
Т	тэ	[t] tre	t
У	у	[u] bo	u
Ф	эф	[f] fin	f
Х	ха	[x] Bach	ch
Ц	цэ	[ts] smuts	ts
Ч	че	[tʃ] t + tje-ljud	tj
Ш	ша	[ʃ] sje-ljud, fors	sj
Щ	ща	[ʃʃ] sje-ljud + t + tje-ljud	sjtj
Ъ	твёрдый знак (hårt tecken)	har inget eget ljudvärde	-
Ы	ы	[ɨ] hårt i-ljud	y
Ь	мягкий знак (mjukt tecken)	har inget eget ljudvärde	-
Э	э	[æ] ändå	e
Ю	ю	[u], [ju] bo, jord	ju
Я	я	[ʌ], [jʌ] hatt, jäså	ja

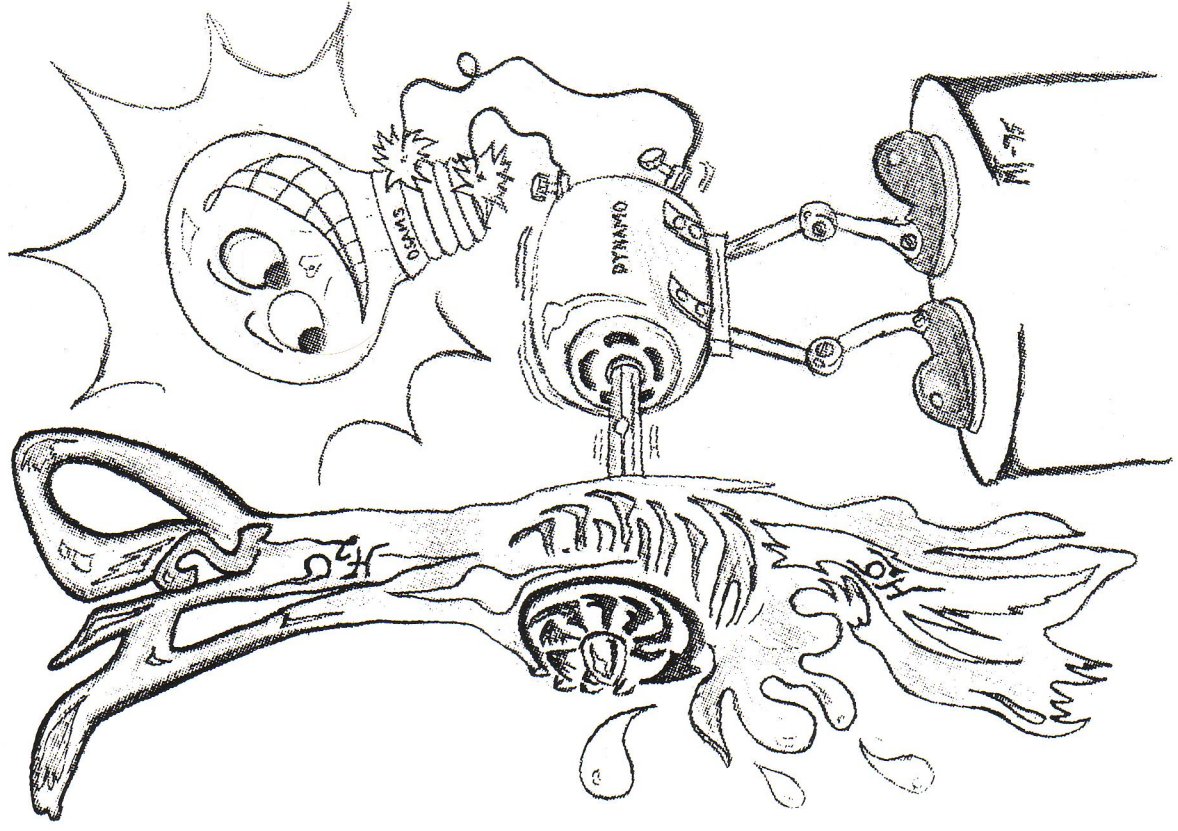
Transport av utbränt kärnbränsle sker under stränga säkerhetsregler. Kraftiga behållare skyddar omgivningen mot både värme och strålning. I hanteringen av radioaktivt avfall gäller internationella bestämmelser, man får med andra ord inte frakta hur som helst...

Det sättet man omvandlar energi på i ett kärnkraftverk kallas kärnklyvning. Kärnenergin uppkommer när en uranatom klyvs. I delningsögonblicket uppstår en massa värme. 1. Den värmen tas till vara för att få vattnet i reaktorn att koka. 2. Vattnet blir ånga som leds genom ett ångrör till turbinen. 3. Turbinen ger fart åt en generator. 4. Generatorn omvandlar rörelsen i vanlig ordning till el, som genom stora kraftledningar leds till städer, fabriker och till din lilla nattlampa. 5. Efter att ångan har passerat turbinen kyls den ner i en kondensör. Stora mängder kallt vatten tas in från havet genom en tunnel. Inne i kondensorn får det kalla havsvattnet kyla rören som ångan går igenom. Ångan blir åter till vatten när den svalnar. 6. Från kondensorn pumpas vattnet tillbaka till reaktortanken, där det värms på nytt. (Kärnkraften, Per Kågeson/Kerstin Ahlgren)

I svenska reaktorer finns flera lager skyddande skikt. Reaktortanken består av en tjock ståltank. Utanför tanken finns murar av meterjock betong. Stålväggar och betongmurar ska hindra radioaktiviteten från att komma ut. (Kärnkraften, Per Kågeson/Kerstin Ahlgren)

Vattnets (H₂O) fall orsakar en av många "rörelser".
Generatorn omvandlar sedan rörelsen via turbinen till el.

Den lilla neutronen rusar i full fart mot uranatomen.

När kollisionen är ett faktum klyvs uranatomen dramatiskt i två delar. I det ögonblicket bildas flera nya ämnen. Nya neutroner skickas efter klyvningen iväg åt olika håll. De kolliderar i sin tur med andra uranatomer och ämnen (bl a jod-131 och cecium - 137) som bildats efter klyvningen. Redan efter den första klyvningen frigörs oerhört höga halter av det som vi kallar radioaktiv strålning.